

מדינת ישראל

משרד הפנים – מינהל מחוז חיפה

לשכת התכנון המחוזית

הת. 2011-3767

גני אירועים ואולמות אירועים במחוז חיפה:

מדיניות לבחינה ולאישור תכניות

הקדמה

היקפה המתרחב של תופעת גני האירועים, והשלכותיה התכנוניות, החוקיות, הבטיחותיות, הסביבתיות והתברואיות, הובילו את הוועדה המחוזית להחלטה, כי לצד הצורך בנקיטת צעדים כנגד גני אירועים הפועלים בניגוד לחוק, יש לבחון את הנושא לעומק ולגבש כללים ותבחינים מפורטים וקפדניים להסדרתו במרחב.

במגזר הערבי הצורך הוא חיוני במיוחד, שכן ללא מתן מענה מוסדר לביקוש הרב לאירועים רבי-משתתפים, מתקיימים האירועים בגני אירועים בלתי מוסדרים ובשטחים ציבוריים – בתי ספר ודרכים – ויוצרים שורה ארוכה של מטרדים, מפגעים ונזקים לרכוש ציבורי.

מסמך זה מורכב מארבעה חלקים. חלקו הראשון מציג תיאור כללי של בעיית גני האירועים; חלקו השני מציג תיאור וניתוח של ממצאים ממחוז חיפה לגבי ביקוש, היצע, רצונות והעדפות של מגזרי אוכלוסייה שונים ביחס לגנים ואולמות אירועים; חלקו השלישי מפרט את המדיניות הקיימת למיקום גני אירועים (במידה שישנה) בתכניות מתאר ארציות ומחוזיות; וחלקו הרביעי מפרט שורה של שיקולים, קריטריונים והנחיות להסדרת התכלית של גנים ואולמות אירועים במחוז חיפה, כולל התייחסות למיקום, הליך סטטוטורי והנחיות סביבתיות.

1. תיאור כללי של בעיית גני האירועים

1.1 הביקוש לגני אירועים

הקמת גני אירועים היא תופעה חדשה יחסית בנוף הארץ. חגיגת אירועים בגנים פתוחים, תחת כיפת השמיים, במקום באולמות סגורים, החלה בקצב איטי בשנות ה-80 וקיבלה תנופה בעשור וחצי האחרונים. מרבית גני האירועים מוקמים בשטחים פתוחים, לרוב באופן בלתי חוקי, כשלאחר הקמת הגנים, בעליהם נאבקים על הכשרתם. התופעה מונעת על ידי הביקוש לאירועים בחיק הטבע מחד, ועל ידי שיקולי זמינות הקרקע, עלות הקרקע והרווח שבשימוש מסחרי בקרקע החקלאית/הפתוחה מאידך.

גן אירועים הינו שימוש הנזקק לשטח קרקע גדול יחסית, תוך ניצול קטן יחסית של זכויות בניה. לכן, קיים קושי לאתר שטחים בהיקף מתאים בתחום אזורי פיתוח עירוני ואזורי תעסוקה. יתרה מזו, בשל הביקוש לאירועים בחיק הטבע, ציבור המשתמשים בגני אירועים תופס את אזורי התעסוקה כמיקום נחות ובלתי מספק, ומעדיף אתרים

הממוקמים בסביבה "פתוחה" וטבעית ככל האפשר. זיהוי העדפות אלו על ידי יזמים זריזים, הוביל להקמתם של גני אירועים בשטחים פתוחים בכל רחבי הארץ (וגם במחוז חיפה) ללא הבחנה ובניגוד לחוק, תוך פגיעה בריאות הירוקות של המדינה, גרימת שורה ארוכה של מטרדים ומפגעים סביבתיים וסיכון תברואי ובריאותי של החוגגים והעובדים בגנים.

הקמת גני האירועים, גם אלו שהבנייה בהם היא קלה, כרוכה בהשקעת משאבים ניכרת, הכוללת: מרכיבים עיצוביים מיוחדים, גינון אינטנסיבי שדורש תחזוקה רבה, ותשתיות – כגון דרכי גישה וחנייה, חשמל, מים, ביוב, תקשורת ומערכות הגברה ותאורה. סיבה זו הופכת את גן האירועים לשימוש קבע ולא לשימוש זמני שבנקל ניתן לפנותו.

תפוצתם של גני האירועים ומספרם הגדל בהתמדה מלמדים שיש לציבור צורך אמיתי בשירות זה. ולפיכך, על מוסדות התכנון להיערך למילוי צרכים אלה, תוך שקילת כל המרכיבים התכנוניים הדרושים, ובעיקרם חוקיות ההחלטות וסדרי המינהל התקינים.

1.2 בעיות תכנוניות, סביבתיות ותברואיות בהפעלתם של גני אירועים¹

הבעייתיות הטמונה בפעילותם של גני אירועים מתבטאת בשני מישורים עיקריים:

1) **בניה בלתי חוקית** – גני אירועים (שלו רוב מוקם בהם גם אולם) רבים נבנים באופן בלתי חוקי על קרקע שאינה מיועדת לפעילות מסוג זה (קרקע חקלאית, שטחים פתוחים שנועדו לשימור, שטח ציבורי פתוח וכיו"ב), ללא סידורי ואישורי התברואה, הבטיחות והתחבורה המחויבים בחוק. הפעלת גני אירועים ללא רישיון עסק אסורה לפי החוק, מסכנת את החוגגים בשל היעדר פיקוח וגם עלולה להוביל למפח נפש והפסד כספי ניכר לחוגגים. כך למשל, זוגות לפני נישואין, שאינם בודקים אם לגן האירועים יש רישיון עסק או אם מתנהלים נגדו הליכים לסגירה, עלולים למצוא עצמם בפני ביטול מסיבת חתונתם זמן קצר לפני תאריך החתונה, כתוצאה מהריסת גן האירועים.

2) **יצירת מפגעים ומטרדים סביבתיים ותברואיים** – גני האירועים עלולים לגרום לשורה ארוכה של מטרדים ומפגעים סביבתיים ותברואיים, המשפיעים על שטחים נרחבים. מטרדים אלו כוללים, בין השאר: רעש, זיהום בשפכים, השחתה של שטחים פתוחים ומערכות אקולוגיות, פגיעה בנוף (מבנים ומגרשי חניה עצומים המחליפים את השדות הירוקים), תנועת כלי רכב בשטחים פתוחים ועוד.

במקרים רבים העבירה היא משולבת – גם בנייה בלתי חוקית של גן אירועים וגם מפגעים סביבתיים. במקרה שכוח זה, מפעילי גן האירועים עוברים על מגוון רחב של חוקים.

1.2.1 השלכות תכנוניות וחוקיות של גני אירועים שנבנו שלא כדין

ההשלכות התכנוניות והחוקיות של גני אירועים שנבנו שלא כדין באות לידי ביטוי בהיבטים העיקריים הבאים:

1) **עבירה על החוק** – בנייה שלא כדין של גני אירועים מהווה עבירה על חוק התכנון והבניה, חוק ותקנות רישוי עסקים, חוק מניעת מפגעים, חוק מניעת מפגעים סביבתיים (תביעות אזרחיות), תקנות הבטיחות, ועוד שורה ארוכה של חוקים ותקנות.

---

¹ יובהר, שחלק מהבעיות המפורטות בסעיף זה מתקיימות, לעתים, גם באולמות אירועים, אולם חומרתן גבוהה בהרבה בגני אירועים.

- (2) **אי התאמה למדיניות השימור של שטחים פתוחים** - בשני העשורים האחרונים, מגמת מוסדות התכנון ברמה המחוזית והארצית היא הדגשת חשיבותם של השטחים הפתוחים, מניעת קיטועם ומניעת היווצרות רצפים אורבאניים. מנגד, נוכח התמעטות התעסוקה בחקלאות, גוברת מגמת המסחור של האזורים החקלאיים. כדי למזער את ממדי התופעה ולהעניק למוסדות התכנון כלים לשימור השטחים הפתוחים, בעיקר החקלאיים, קבעו תכניות המתאר הארציות והמחוזיות, שהופקדו ואושרו במהלך שני העשורים האחרונים, הגבלות על הבינוי ועל השימוש בשטחים אלה. לפיכך, הפעלת גני האירועים בשטחים פתוחים מסכנת את שלמותם של השטחים הפתוחים ואת יכולתם לספק את שירותיה החיוניים של המערכת האקולוגית. גני אירועים משתרעים על שטחים נרחבים והקמתם כרוכה בבניית אולמות ומבני עזר, בהתקנת תשתיות, בגידור ובסלילת דרכים וחניות. זאת ועוד, הקמת גן אירועים בלב שטח פתוח עשויה למשוך אחרים שמעוניינים בשימושים מסחריים נוספים בשטח.
- (3) **העמסה על תשתיות הביוב** - גני אירועים, הן אלה המופעלים באופן בלתי חוקי והן אלה המופעלים כשימוש חורג במקרקעין, מעמיסים ומכבידים מאוד על תשתיות הביוב שלא תוכננו במקור לספק מענה לפעילות זו.
- (4) **העמסה על מערכת התחבורה** - גן אירועים מחולל תוספת ניכרת ואינטנסיבית של נסיעות במערכת כבישים, שלעתים אינה מותאמת לקיבולת זו. התוצאה היא הפרעה למשתמשים האחרים בדרך, הפרעה לדיירים המתגוררים בקרבת דרכי הגישה אל גן האירועים והפרעה לשימושי קרקע סמוכים.
- (5) **סיכון החוגגים** - חלק גדול מגני האירועים פועלים בלא אישור משרד הבריאות, בלא אישור משטרה, ובלא אישור של רשות הכבאות. בהעדר רישיונות ואישורים כאמור, לא מובטחים ביטחונם, בטיחותם ובריאותם של המוזמנים לאירועים.

1.2.2 מפגעים סביבתיים

גני האירועים עלולים לגרום למגוון מטרדים ומפגעים סביבתיים ותברואיים, ביניהם:

- (1) **מטרדי רעש** - לרעש מגני אירועים ואולמות שמחה יש שני היבטים:
- א. רעש המוקרן החוצה (מרמקולים, זיקוקים, נסיעה וחניה של כלי רכב), הפוגע בנמצאים באזור מגורים או בסמוך לו. בעיה זו חמורה במיוחד בשעות הערב והלילה. המטרדים נובעים הן מהרעשים בתדרים הגבוהים ("רעש התקפי" או "טון בולט"), והן מהרעשים בתדרים הנמוכים הנשמעים למרחוק כהלמות פטישים בלתי פוסקת ומטרידה, במיוחד כאשר מדובר בגן אירועים הפועל בשטח פתוח, ולא בתוך מבנה סגור ומקורה.
- ב. רעש שמקורו בתנועת האורחים אל ומגני האירועים ואולמות השמחה: תנועת כלי רכב, צפירות, הפעלה וכיבוי של אזעקות כלי רכב, טריקת דלתות, דיבורים, צעקות וכיו"ב.
- ג. רעש מחריש אזניים של מוזיקה בתוך גני אירועים ואולמות שמחה, שיכול לגרום לנזקים בריאותיים לציבור המבקרים והעובדים במקום, לרבות נזק בלתי הפיך לשמיעה. אמנם קיימות תקנות ביחס למפלסי רעש מותרים בתוך גנים ואולמות

אירועים, אולם סביר להניח, שבאולמות וגנים שהוקמו באופן בלתי חוקי ומתנהלים ללא רישיון עסק, אין הקפדה על תקנות אלו.

2) **פגיעה ברצף השטחים הפתוחים ובנוף** - גני אירועים הממוקמים בשטחים פתוחים, חקלאיים וטבעיים, עלולים לפגוע ולקטוע את רציפותם ותפקודם של השטחים הפתוחים והחקלאיים. זאת ועוד, גני האירועים דורשים תשתיות של כביש גישה, חיבור לביוב, חשמל, מים ותקשורת, תשתיות אלו מובילות לקיטוע ופגיעה נוספים בשטח הפתוח. כמו כן, גני האירועים, הממוקמים בלב שטחים פתוחים, ובעיקר אלה שהם בעלי רגישות נופית גבוהה, יכולים להוות מפגע חזותי, במיוחד כאשר הם מכילים בניי שחורג מאופיו של השטח הסובב.

3) **זיהום מים וקרקע משפכים** - במידה שגן האירועים או אולם השמחות אינם מחוברים למערכת ביוב מקומית (כלומר מזרימים לסביבה שפכים גולמיים או מטופלים למחצה, משתמשים בבורות ספיגה וכו'), ו/או שאינם מבצעים את טיפול הקדם הנדרשים (כגון התקנת תא מפריד שמן), נשקפת סכנת זיהום קרקע ומקורות מים - עיליים ומי תהום (במידה שישנם), הרס בתי גידול, מפגעי ריחות, התפרצות מזיקים וסכנה לבריאות המבקרים והעובדים במקום ולאוכלוסייה המתגוררת ו/או עובדת בסביבה.

4) **פגיעה במערכות אקולוגיות** - נגרמת כתוצאה ממיקום מוקד פיתוח בלב שטחים פתוחים, ובמיוחד בקרבה לאזורים שבהם ערכי הטבע רגישים. ההפרעות למערכות האקולוגיות יכולות להיגרם כתוצאה מהרס ישיר של שטח טבעי או טבעי למחצה במהלך עבודות הכשרה נרחבות, חיפוי קרקע, הפעילות המתבצעת במקום, תאורה, רעש, זיהום בשפכים, פריצת דרכים, העברת תשתיות, פסולת, פלישת מיני צומח ובעלי חיים מבויתים, גידור ועוד.

5) **זיהום בחומרי הדברה** - בגני אירועים פתוחים נעשה שימוש תכוף בריסוס להדברת יתושים. הריסוס פוגע באוכלוסיות מינים רבים של בעלי חיים.

6) **סיכוני תברואה** - בנוסף לסכנת הזיהום מביוב בלתי מטופל (ראה סעיף קודם), קיימים שני סיכוני תברואה נוספים:

א. **מזון** - בגני אירועים ואולמי שמחות מוגש מזון, בין אם הוא מוכן במקום ובין הוא מסופק מבחוץ. היעדר אישורים ממשרד הבריאות ואי עמידה בתקנות רישוי עסקים (תנאי תברואה נאותים לבתי אוכל), התשמ"ג-1983, מסכנת את בריאותם של המבקרים והעובדים במקום.

ב. **אשפה** - פינוי וטיפול בלתי מוסדר באשפה עלולים להוביל להתפרצות מזיקים, זיהום קרקע, מטרדי ריח, מפגעי חזות וסכנה לבריאות המבקרים והעובדים במקום.

בנוסף למפגעים הגלומים בפעילותם של גני אירועים, גני אירועים הממוקמים בצמידות או בלב שטחים פתוחים עלולים לחשוף את המבקרים והעובדים בהם לסיכונים בריאותיים שמקורם בריסוס הגידולים בחומרי הדברה ומהשקייתם בקולחים, כמפורט להלן:

1) **סיכונים מחשיפה לחומרי הדברה** - קיימת סכנת פגיעה במבקרים ובעובדים בגני אירועים כתוצאה מחשיפה לתרחיפים של חומרים רעילים בריסוס מהקרקע ומהאוויר. כ-20 סוגים של חומרים הפעילים בחומרי הדברה שונים הוכחו כמסרטנים. קיימות הוכחות גם להשפעות נוספות של חשיפה לחומרי הדברה, כמו בעיות במערכת העצבים, מומים מולדים ועוד.

2) **מטרדים מהשקיה בקולחים** - סיכון מסוים לשהים בגני אירועים בלב שטחים שמושקים בקולחים טמון בנוכחותם האפשרית של גורמים בקטריאליים מחוללי

מחלות. אולם, כפי הנראה, מטרדי ריח הם ההשפעה העיקרית שעלולה לנבוע מהשקיה בקולחים עתירי חנקות.

2. גנים ואולמות אירועים במחוז חיפה – מצב קיים

פרק זה מורכב משלושה חלקים. חלקו הראשון מציג את היצע הגנים ואולמות האירועים במחוז חיפה, תוך זיהוי פריסתם המרחבית של גני אירועים בלתי חוקיים; חלקו השני של הפרק בוחן את המאפיינים התכנוניים של גנים ואולמות אירועים במחוז חיפה; וחלקו השלישי של הפרק מציג אפיון של צרכים והעדפות במגזרי אוכלוסייה שונים.

2.1 היצע גנים ואולמות אירועים במחוז

בתחום מחוז חיפה קיימים קרוב ל-40 גני אירועים ולמעלה מ-50 אולמות אירועים (כולל אולמות בבתי מלון). מרבית אולמות האירועים במחוז פועלים בהתאם לחוק. לעומתם, למעלה ממחצית מגני האירועים פועלים בניגוד לחוק. לגבי חלקם מתקיימים הליכים משפטיים. התופעה קיימת הן במגזר היהודי והן במגזר הלא יהודי.

על-פי נתוני הפיקוח על הבניה, מתוך 101 גני אירועים בכל הארץ אשר פועלים ללא רישיון עסק וללא היתר, 24 פועלים במחוז חיפה ונמצאים בטיפול היחידה לפיקוח. בלוח 1 מוצגת התפלגות גני האירועים הבלתי חוקיים במחוז לפי מרחבי תכנון².

לוח 1: גני אירועים בלתי חוקיים במחוז חיפה

מספר אתרים	מרחב תכנון
1	מנשה אלונה
6	חדרה
4	השומרון
2	רכס כרמל
2	חוף כרמל
9	עירון
24	סה"כ

רבים מגני האירועים הבלתי חוקיים במחוז הוקמו והופעלו בתחום יעודי קרקע שאינם מתירים תכלית של גן אירועים: בשטחים פתוחים, בקרקע חקלאית, בפרדסים, בחורשות, בתחומים המיועדים לשימור טבע ונוף ובחוף הים. זאת, כאמור, בניגוד לתכניות התקפות

² חלק מגני האירועים נסגרו לאחרונה ואינם פועלים וישנם גנים לא חוקיים נוספים שאינם מופיעים ברשימה (ראה לוח מס' 2).

שחלו על האזורים שבהם הוקמו, ותוך הפרה בוטה של הוראות חוק התכנון והבניה, חוק רישוי עסקים וחוקים סביבתיים שונים.

במרבית גני האירועים הוקמו אולמות שמחה במבנים קשיחים, בחממות ובאוהלים, וכן מבני עזר וגנים פתוחים. גני האירועים מתוחמים באמצעות גדרות או חומות ומשתרעים על פני שטחים של עד כ-15 דונם. מחוץ לגדרות הוכשרו מגרשי חנייה ששטחם דונמים אחדים נוספים. במהלך השנים, הבנייה בגני האירועים הבלתי חוקיים והפעילות בהם רק הלכו והתרחבו.

2.2 המאפיינים התכנוניים של גני האירועים במחוז חיפה

2.2.1 דוגמאות

בלוח מס' 2 מוצג ריכוז תמציתי של ממצאים ממספר גנים או אולמות שנדגמו באזורים שונים במחוז. המידע לוקט מניתוח תכניות שהוגשו לוועדה המחוזית, משיבות עבודה שנערכו עם מתכנני ומהנדסי וועדות מקומיות, עיריות ומועצות (מעלה עירון, אום-אל-פאחם, פורדיס, מ"א חוף כרמל, מ"א מנשה, מ"א אלונה וחדרה), וכן מסוירים בשטח.

לוח 2: גנים ואולמות אירועים שנדגמו במחוז חיפה

אזור	תכנית / גן או אולם אירועים	שטח קרקע	שטח בנוי וגובה	הערות
חדרה	חד/965 א' גן אירועים ממזרח ליער חדרה. בקשה לשינוי יעוד	26.4 דונם, מתוכם 7.7 ד' גן אירועים	עד 2 קומות - 8.5 מ'. שטח בניה עיקרי - 1,250 מ"ר	גן ומבנה מקורה, ובו מטבח, שירותים, מחסנים, חדר אשפה וכיו"ב.
חדרה	חד/1471 - פארק אזורי חדרה			תכנית מפורטת בה נקבע השימוש לגן אירועים. התכנית טרם נידונה בוועדה המחוזית.
עירון	ענ/342 מיש אל ריב, שטח ספורט ונופש ערעה. בקשה לשימוש חורג	15.9 ד'	5,320 מ"ר גובה מרבי קומה אחת	בריכה, מדשאות, משטחי בטון
עירון	ענ/607 ב' שינוי יעוד מחקלאי לנופש, תיירות ותיירות חקלאית, ערעה. בקשה לשינוי יעוד	41.4 ד'	900 מ"ר מתוכם 400 מ"ר גן אירועים	אולם, משרד, מטבח, שטחים מרוצפים בחוץ.
עירון	ענ/477 ב' גן אירועים "תל אלמרה", ערעה-עארה. בקשה לשינוי יעוד למבנים ומוסדות ציבור	40 ד'	כ - 7,600 מ"ר גובה מרבי 5 מ'.	תכנית ליעוד שטחים לספורט ונופש, שצ"פ ומוסדות ציבור, כולל גן אירועים.
עירון	גן אירועים פתוח עארה. בקשה לשימוש חורג בשטח חקלאי		244.9 מ"ר	מבנה קיים
עירון	גן אירועים באום-אל-פאחם	חלק מהקאנטרי קלאב		כולל רחבת דשא, רחבה מרוצפת, שטחי קירוי. בצמידות לשכונות מגורים.
עירון	13/35/354 באקה אל גרבייה.		301 מ"ר	מבנה קיים בשטח חקלאי - מסעדה וגן אירועים.

לוח 2: גנים ואולמות אירועים שנדגמו במחוז חיפה

הערות	שטח בנוי וגובה	שטח קרקע	תכנית / גן או אולם אירועים	אזור
			בקשה לשימוש חורג לאולם אירועים	
קיים אולם בשימוש חורג. מוצע מתחם הכולל מסחר, משרדים, אולם אירועים וכנסים, חניון ציבורי.	4,800 מ"ר, מתוכם 1,800 ג' אירועים. גובה מרבי 6 מ'.	21.8 ד'	ענ/1132 שינוי יעד קרקע מחקלאי למסחר ומשרדים עירון	עירון
	מבנה 300 מ"ר + אוהל 800 מ"ר	3.5 ד'	"גני ברקאי"	מ"א מנשה
בהכנה תכנית בכניסה לקיבוץ לאזור תעשייה קיים, מבני משק ואולם אירועים סגור.			להבות חביבה	מ"א מנשה
קיים גן אירועים בהיתר. באולם יש רחבה, מטבח, משרד, שירותים ומחסן. בנוסף יש פטיו פתוח עם גן, רחבות מרוצפות ופרגולה.	800 מ"ר (מקורה). גובה מרבי 8.15 מ'	7.8 ד'	חפאג/1361/א': פארק תעשייה קיסריה - גן אירועים "הקשתות". בקשה לשינוי יעד משירותי רווחה ומוסדות לייעודים מסחר, תיירות מסחר, תיירות וחניון.	ללא שיפוט
קיים מרכז כנסים ואירועים בשימוש חורג. הוגשה בקשה להסדרה ולעדכון יעד ל"מבנים ומוסדות ציבור ותיירות", הוספת תכלית. באולם יש מטבח, משרד, חדר חתן/כלה, אגף שירותים.	1,828 מ"ר, גובה מרבי 10.5 מ'	16 ד'	חפאג/1332/ב: טארה פארק ארועים וכנסים גפן קיסריה.	ללא שיפוט
קיימים מבנים, ובכלל זה: משרד, שירותים, מטבח, מתקן חימום, אחסון, מקלט, ומבני תשתית נלווים, משטחים מסוגים שונים, פרגולות ופיתוח.	430 מ"ר	3.82 ד'	חכ/25 - תכנית מתאר לקיבוץ שדות ים	מ"א חוף כרמל
יעוד הקרקע הוא למגורים א', ב' ושביל לפי תכנית עד/ במ/129. ניתן ביום 6.12.09 היתר לשימוש חורג לשלוש שנים.			"אלאמיר" - דלית אל כרמל	רכס כרמל
הוקם בחריגה מהיתר. מיועד למגורים א'.			"אלבוסתן" - דלית אל כרמל	רכס כרמל
ללא היתר בתחום דרך			"שפיק" - דלית אל כרמל	רכס כרמל
ללא היתר בשטח פתוח מוגן לפי תמ"מ 6			"אל חדיד" - אזור דלית אל כרמל	ללא שיפוט
ללא היתר בייעוד מגורים א'			"נג'יב חלבי" - דלית אל כרמל	רכס כרמל
ללא היתר בייעוד חקלאי לפי ג/604			"אפראח אל כרמל" - עוספיה	רכס כרמל
הוקם בחריגה מהיתר שניתן לבנין מגורים ומיועד למגורים			"דארנא" - עוספיה	רכס כרמל
ללא היתר בייעוד חקלאי			"שויצריה" - עוספיה	רכס

לוח 2: גנים ואולמות אירועים שנדגמו במחוז חיפה

הערות	שטח בנוי וגובה	שטח קרקע	תכנית / גן או אולם אירועים	אזור
				כרמל

2.2.2 ממצאים עיקריים

1) היצע ופריסה מרחבית של התופעה במחוז – תופעת גני האירועים הפתוחים נפוצה בעיקר בדרום המחוז – באזורים עירוניים וחדרה וכן באזור רכס הכרמל. באזורים עירוניים ורכס הכרמל הסיבות לכך נעוצות, כפי הנראה, בהיצע מצומצם ולא אטרקטיבי של אולמי שמחות סגורים ובעלות הנמוכה יחסית של חגיגת אירוע בגן אירועים. באזור חדרה, לעומת זאת, קיים היצע גבוה של גני אירועים, הרבה מעבר לצרכי העיר עצמה, זאת, כפי הנראה, בשל סמיכותה של חדרה לאזור הביקוש של המרכז ועקב ריבוי שטחים חקלאיים פתוחים סביב העיר. עוד נמצא, שהתופעה נפוצה יותר במועצות האזוריות חוף כרמל ומנשה-אלונה, שם מרובים השטחים החקלאיים והפתוחים. לעומתן, במועצה אזורית זבולון שבצפון המחוז התופעה עדיין איננה קיימת.

2) מאפיינים של גנים ואולמות אירועים במחוז:

א. תקופת פעילות – מרבית גני האירועים ואולמות השמחה פועלים בעיקר בקיץ ובשעות אחר הצהרים והערב.

ב. מיקום – מרבית גני האירועים הבלתי חוקיים הוקמו במרחק של 2-3 ק"מ מהיישוב. במגזר הערבי, קיים קושי מהותי לאתר שטחים להקמת אולמות אירועים בתחומי היישובים. במגזר זה חסרים גם אזורים תעסוקה מפותחים שבהם ניתן ליעד שטחים לאולמות אירועים.

ג. מספר משתמשים – במגזר היהודי, מספר המשתמשים השכיח באירועים הוא בין 100 ל-300, כשאירועים של 500 חוגגים ויותר הם נדירים יחסית. במגזר הערבי, לעומת זאת, מספר המשתמשים השכיח הוא גבוה בהרבה ונע בין 1,000 ל-4,000 איש.

ד. שטח קרקע – שטח הקרקע השכיח של גני אירועים במגזר היהודי נע בין 3.5 דונם לבין כ-8.5 דונם. במגזר הערבי, לעומת זאת, עקב ריבוי החוגגים, הגנים משתרעים על שטחים שבין 10 לבין 15 דונם ויותר (לא כולל חניה).

ה. מבנים ומתקנים – גני האירועים שהוקמו שלא כדין, הן במגזר היהודי והן במגזר הערבי, הוקמו בשטחים חקלאיים שבהם הקרקע יושרה (לעתים כוסתה בחיפוי קשיח), ברוב המקרים הוקם מבנה קשיח מקורה ו/או סככה/אוהל, הוקם מבנה קטן לשירותים ולעתים גם למטבחון, נשתלה צמחיה, הותקן גידור, הוכשר שטח לחניה ונמתחו אל האתר תשתיות חשמל ומים (כשהתחברות נעשית, לעתים, שלא כדין).

המרכיב המרכזי בגני האירועים הוא גן מטופח ומגונן בצמחיית נוי אינטנסיבית, המשמש לעריכת האירועים בשטח פתוח. בחלק מהגנים קיים אגם מים מלאכותי או בריכה, המהווים אלמנט משיכה מרכזי בגן.

במרבית גני האירועים קיים גם קירוי, במבני קבע, מבנים קלים, באוהלים או בסככות, המאפשרים קיום שמחות בכל מזג אוויר. המגמה הרווחת היא שגנים שהחלו לפעול כגנים פתוחים, הוסיפו שטחים מקורים כעבור זמן קצר.

ו. **שטח בנוי** - היקף שטחי הבניינים (בתוך גן האירועים) במגזר היהודי נע בין 150 לבין 800 מ"ר. במגזר הערבי, גדל השטח הבנוי נע בין 250 מ"ר ל-1,800 מ"ר. אולמות האירועים הקיימים במגזר הערבי באזור עירון קטנים מידי לאירוח אירועים עתירי משתתפים (השכיחים במגזר הערבי), ורובם אינם עומדים בסטנדרטים התברואיים והבטיחותיים הנדרשים.

ז. **שטח פתוח מקורה** - היקף השטחים הפתוחים המקורים בגני אירועים נע בין 200 מ"ר לבין 2,000 מ"ר.

ח. **חניה** - הנגישות אל גני האירועים נעשית ברובה הגדול באמצעות שימוש ברכב הפרטי ולעתים בהסעות מאורגנות. לא נהוג להגיע לאירועים באמצעות תחבורה ציבורית. בהתאם לכך, בסמוך לגנים ואולמות אירועים הוכשרו מגרשי חניה רחבי ממדים. במגזר היהודי, הוכשרו לצד גני האירועים שטחי חניה בהיקפים של 1-2 דונם. במגזר הערבי, הוכשרו לרוב שטחי חניה של 3 דונם ויותר. באולמות אירועים במגזר היהודי, לרוב קיימת חניה מספקת, אם כי לא תמיד מסודרת כראוי. באולמות אירועים במגזר הערבי חסרה חניה מספקת, וכתוצאה מכך, בעת אירועים, נגרמים עומסי תנועה כבדים והפרעות קשות לשימושי קרקע גובלים.

ט. **מטרדים** - גני אירועים גורמים למטרדי רעש קשים הן לאוכלוסייה הגובלת (כאשר הם ממוקמים בקרבת ובתוך שכונות מגורים) והן לחוגגים. בנוסף לרעש, מהווים גני האירועים מקור לשורה של מטרדים סביבתיים אחרים. הגנים הבלתי חוקיים אינם עומדים בסדרי התברואה, הביטחון והבטיחות המחויבים בחוק, וחלקם מחוברים בצורה מאולתרת לתשתיות.

3) **אופן ההסדרה של גנים ואולמות אירועים** - חלק מגני האירועים במחוז הוקמו ללא כל היתר או במסגרת הליך של שימוש חורג בקרקע חקלאית ולא במסגרת תכנית.

4) **יעד לגן אירועים בתכניות מתאר מאושרות במחוז** - ברוב תכניות המתאר לישובים במחוז (וגם לאזורי תעסוקה/תעשייה) לא מצוין שימוש מותר של גנים או אולמות אירועים. כך למשל, בתכניות המתאר באזור עירון לא מופיעים כלל אזכורים ביחס לאפשרות הקמתן של תכליות אלו. אחת הדוגמאות הבולטות לתכניות שקיימת בהן אפשרות כלשהי, אם כי לא מפורשת, להקמת גנים ואולמות אירועים היא תכנית המתאר של **ערעה** (ענ/124). בתכנית זו נקבעו ברשימת השימושים המותרים בשטח המיועד לאזור מסחרי שימושים של עסקים, מינהל ובידור (בכפוף למגבלות חניה לפי תקנות תברואה ומטרדים שייקבעו ע"י הוועדה המקומית), ללא ציון מפורש של אולמות וגני אירועים. לפיכך, אפשרות הקמתן של תכליות אלו אינה ברורה מאליה.

חלק מהתכניות במחוז מתייחסות באופן מפורש לתכלית זו. כך למשל, **בתכנית מתאר חיפה** (חפ/2000), נקבע בהוראות שמותר שימוש של אולמות אירועים ביעודים הבאים: אזור מגורים ותעשייה עתירת ידע, אזור מגורים ותיירות, אזור עירוני מעורב (מרכז עסקים ראשי), אזור מסחר ותעסוקה, ואזור תיירות. גם תכנית המתאר של **חדרה** והתכניות לאזורי תעסוקה בחדרה מתירות שימוש של אולם אירועים. כך גם במספר ישובים נוספים, כמו פרדס חנה-כרכור ואור עקיבא.

5) **יעד לגן אירועים בתכניות מוצעות במחוז** - ההכרה בצורך לתת מענה לביקוש הגובר לגני אירועים מוצאת לאחורונה את ביטוייה בתכניות שנמצאות בשלבי הכנה שונים. להלן מספר דוגמאות: התכנית המוצעת **למתחם 3 לפארק אזורי חדרה** (חד/1471) מאפשרת הקמת גני אירועים במסגרת שטחי ספורט ונופש; המועצה האזורית **חוף**

כרמל מקדמת הקמת אולם/גן אירועים בסמיכות למרכז קהילתי מירב; והמועצה האזורית מנשה מקדמת תכנית לגן אירועים בסמיכות לבניין המועצה ומרכז הספורט.

2.3 אפיון צרכים והעדפות ביחס לגנים ואולמות אירועים

להלן עיקרי הממצאים העולים מדיוני עבודה עם נציגי היישובים, המועצות האזוריות וועדות התכנון שצוינו לעיל. הממצאים חולקו לשלוש קבוצות: (1) צרכים והעדפות כלליים, הנכונים הן למגזר היהודי והן למגזר הערבי; (2) צרכים והעדפות של המגזר היהודי; ו- (3) צרכים והעדפות של המגזר הערבי.

2.3.1 צרכים והעדפות כלליים

- (1) בכל מגזר אוכלוסייה יש צורך במגוון של פתרונות לאירועים: אולמות גדולים וקטנים, וגני אירועים גדולים וקטנים.
- (2) כיום, מרבית גני האירועים מתפקדים בממוצע במשך כ-8 חודשים בשנה. עונת האירועים היא עונת הקיץ, ומבין 365 ימות השנה, כשליש מהם אינם רלוונטיים (ספירת העומר, רמאדן, שבתות וחגים, ירידה משמעותית בביקוש בעונת החורף ועוד).
- (3) באירועים המתקיימים בכל אחד מגני או אולמי האירועים, משתתפים במהלך השנה עשרות אלפים ולעתים מאות אלפים (בעיקר במגזר הערבי).
- (4) השימוש בגנים ובאולמות אירועים נמשך לאורך שעות ארוכות - לרוב בין השעות 18:00 ל-24:00.
- (5) קיים קושי לקיים את הדרישה לרצף לפיתוח קיים (צמידות דופן) של שכונות מגורים, בשל המטרדים הגלומים בגן אירועים.
- (6) קיימת העדפה למיקום גנים ואולמות אירועים, בעיקר בשל מטרדי הרעש, מחוץ לשכונות מגורים ובמרוחק מהם.
- (7) קיימת העדפה למיקום גן אירועים בתוך שטח פתוח.
- (8) קיימת העדפה למיקום גן אירועים בסמיכות לדרך קיימת.
- (9) קיימת העדפה למיקום גן אירועים בסמיכות לאזור תעסוקה המרוחק מהיישוב.
- (10) קיימת נטייה למקם גני אירועים בצמידות או כחלק ממתחם של מתקני ספורט ונופש.
- (11) אין עניין לקבץ מספר גני אירועים באשכולות, אלא העדפה להפרדה מרחבית.
- (12) הנגישות אל גני האירועים נעשית ברובה הגדול באמצעות שימוש ברכב הפרטי ולעתים בהסעות מאורגנות. לא נהוג להשתמש בתחבורה ציבורית.
- (13) ניתן ליעד שטח לגן אירועים פתוח ללא בניו, כאשר לצורך האירוע יותקנו בו מבנים יבילים ויסופקו רהיטים ושירותי הסעדה חיצוניים. אולם, ישנה העדפה ליעד שטח לאולם מקורה בכל גן אירועים, על מנת לאפשר פעילות לאורך כל ימות השנה ולשפר את רמת התחזוקה.
- (14) קיימת העדפה להסדרת גני אירועים באמצעות תכנית ולא כשימוש חורג, בין השאר משום שצפוי שרמת התחזוקה של שטח שבו מבני קבע תהיה גבוהה יותר.

15) קיימת העדפה לגני אירועים מוסדרים מבחינה תברואית ובטיחותית, המחברים בצורה מסודרת לתשתיות.

2.3.2 צרכים והעדפות לגנים ואולמות אירועים בקרב המגזר היהודי

- 1) גני אירועים משמשים לא רק לחתונות, אלא גם לשמחות אחרות, כגון ברית מילה, בר/בת מצווה, פדיון בכור, אירוסין. זאת ועוד, גני אירועים במגזר היהודי הכללי מארחים לעתים גם אירועים של חברות או מוסדות ציבוריים.
- 2) במגזר החרדי נוהגים לקיים אירועים באולמות סגורים בלבד, שאינם צמודים לבתי כנסת.
- 3) במגזר החרדי מקיימים לעתים את השמחות בבית הכנסת או בעזרת נשים של בית הכנסת.
- 4) במגזר היהודי הכללי קיים ביקוש רב לאולמות/גני אירועים קטנים לאירועים מצומצמים של 100-200 איש.
- 5) השימוש בגנים ובאולמות אירועים יכול להיות בשעות שונות של היממה (בין השעות 1000 ל-0100).
- 6) במגזר היהודי הכללי יש עדיפות למיקום גן אירועים בשטח חקלאי, תוך הסתרתו באמצעות צמחיה גבוהה (למשל ברושים, היכולים לשמש גם כמשברי רוח).
- 7) במגזר היהודי הכללי, גן האירועים נתפס כבעל יכולת לספק ערך מוסף לרשות באמצעות, למשל, שימור של מבנה נטוש בעל ערך היסטורי או אדריכלי.

2.3.3 צרכים והעדפות לגנים ואולמות אירועים בקרב המגזר הערבי

- המחסור באולמות וגני אירועים במגזר הערבי הוא אקוטי במיוחד. בשל העדר מענה מספק לצרכי האוכלוסייה הערבית, חתונות רבות נערכות בשטחים ציבוריים - בחצרות בתי ספר ואפילו ברחובות, תוך חסימה של שכונות שלמות לתנועה וגרימת מטרדים, נזקים לרכוש ציבורי ועוגמת נפש רבה לתושבים.
- יובהר, שהממצאים ביחס לצרכים וההעדפות של האוכלוסייה הערבית באזור עירון מייצגים את עמדותיהם ודעותיהם של נציגי הציבור והדרג התכנוני והמקצועי הרלוונטי, וגם ביניהם לא שוררת תמימות דעים בנושא. כמו כן, לא ניתן להכליל מהצרכים וההעדפות של האוכלוסייה הערבית המוסלמית על אלה של האוכלוסייה הנוצרית, הדרוזית, הצ'רקסית והבדווית.
- 1) המבנה הדמוגרפי של האוכלוסייה הערבית, שבו שיעור גבוה של צעירים מחד גיסא, והנורמות התרבותיות לפיהן מרבית הצעירים מתחתנים, מאידך גיסא, מביאים לביקוש גבוה מאוד לגנים ואולמות אירועים. אומדן הביקוש השנתי לגנים ואולמות אירועים לחתונות הוא כ-3% עד 4% מגודל האוכלוסייה הערבית.
  - 2) עם העלייה ברמת החיים, הביקוש לאתרים לאירועים הולך וגובר.
  - 3) סביב כל חתונה נערכים מספר אירועים (שתי מסיבות אירוסין ושתי מסיבות חתונה), שכרוכים בהתכנסות רבת משתתפים הדורשת מקום מתאים.
  - 4) עריכת אירוע בגן אירועים נתפסת במגזר הערבי כזולה ועממית יותר, ולכן מועדפת על מרבית האוכלוסייה.
  - 5) גני אירועים משמשים בעיקר לחתונות. רק השכבה האמידה יותר נוהגת לחגוג אירועים נוספים, כמו למשל סיום לימודים.

- 6) האוכלוסייה האמידה נוהגת להשתמש לעתים באולמות אירועים וגני אירועים של המגזר היהודי.
- 7) מרבית החתונות הן עתירות משתתפים (לפחות 1,000 משתתפים, ובערים הגדולות, כמו אום-אל-פאחם - 3,000-4,000 משתתפים ויותר), ולפיכך נדרש שטח נרחב להתכנסות, לריקודים ולחניה.
- 8) באירועים עתירי משתתפים, רבים מהאורחים מגיעים לשהות קצרה יחסית במטרה לברך את המשפחה, וקיימת תחלופה גבוהה של משתתפים.
- 9) מתפתח ביקוש לאולמות/גני אירועים קטנים לאירועים מצומצמים, של 100-150 איש.
- 10) באירועים נהוגה הפרדה פיסיית (באמצעות מחיצה) בין גברים לנשים.
- 11) מרבית גני האירועים הקיימים מספקים את המקום והחניה ולעתים גם את הריהוט, בעוד שהמזון מסופק מבחוץ.
- 12) קיימת העדפה לשימוש בגני אירועים בקרבת היישוב על פני נסיעה לגני אירועים מרוחקים.
- 13) קיימת העדפה למקומות מסודרים המספקים את כל התשתיות והלוגיסטיקה הנחוצה.
- 14) עקב תחלופת האורחים הגבוהה, ניתן להסתפק בתקן חניה של 1 מקום לכל 3 משתתפים.

3. התאמה לתכניות מתאר ארציות ומחוזיות

- 1) תמ"א 8 לשמורות טבע, גנים לאומיים ושמורות נוף - אין להתיר הקמה והפעלה של גנים ואולמות אירועים בשטחים אלה.
- 2) תמ"א 22 ליער ויעור - אין להתיר הקמה והפעלה של גנים ואולמות אירועים ביערות לסוגיהם, גם לא לפי התיקון האחרון לתמ"א (תיקון 4).
- 3) תמ"א 35 לבניה, פיתוח ושימור -
- ג. אין להתיר הקמה והפעלה של גנים ואולמות אירועים בשטח המוגדר כמכלול נופי (סעיף 9.1).
- ד. יש לשמור על עיקרון צמידות דופן במרקם שמור משולב ובמרקם חופי (סעיפים 7.4.2, 7.5.2). יוצאים מן הכלל - באישור מועצה ארצית (סעיף 6.1.3). אחד התנאים הוא התאמה לתמ"מ התקפה.
- ה. ברצועת נחל (עורק הנחל ורצועה ברוחב 100 מ' בכל גדה) - ניתן להגיש תכנית בכפוף לתנאים שעיקרם: התכנית חלה על רוב רצועת הנחל, שיקום הנחל ושימור מהווה את אחת המטרות העיקריות, או לחילופין אם התכנית חלה על שטח שבו עובר הנחל בתעלה בנויה או במובל סגור והיא אינה פוגעת בשיקום ושימור הנחל וביכולת הניקוז המתוכננת.
- ו. בשטח בעל רגישות נופית סביבתית גבוהה -
1. יעוד שטח לבינוי מחייב הגשת נספח נופי-סביבתי. סעיף 11 לתמ"א 35 קובע חלק מהנושאים שייכללו בנספח.
2. יש לזמן את נציג רט"ג.

4) תמ"מ 6 למחוז חיפה -

- א. אזור תעסוקה מטרופוליני / אזורי - מותרת הקמה והפעלה של גנים ואולמות אירועים בתחומי שטחים אלה.
- ב. פארק מטרופוליני / אזורי - מותרים גני אירועים פתוחים, ובתנאי שתוכן תכנית כוללת לכל שטח הפארק.
- בנוסף לשמורות וגנים עפ"י תמ"מ א 8 ויערות לפי תמ"מ א 22:
- א. שטח פתוח / חקלאי מוגן -
1. השטח החקלאי / פתוח מוגדר כבעל רגישות גבוהה יותר.
  2. שימוש למבנים חקלאיים טעון אישור תכנית נושאת כוללת או תכנית לכל תחום השיפוט.
  - ב. שטח חקלאי נוף כפרי פתוח -
    1. אזור ברגישות נמוכה יותר, הנמצא לעתים בצמוד לישוב, ושתכנה בו הרחבות עתידיות של היישוב.
    2. מותר שימוש "נופש בחיק הטבע", בתנאי שתוגש תכנית לאזור תכנון.
    3. מבנים חקלאיים מותרים עפ"י תכנית מפורטת.
- ג. חוף רחצה עירוני, חוף רחצה כפרי וחוף מוגן - אין להתיר הקמה והפעלה של גנים ואולמות אירועים בתחומי שטחים אלה.
- ד. שטח פתוח עירוני - מחולק לשתי קבוצות שימושים. בקבוצת שימושים ב' מותרים שימושים לצרכי בילוי ובידור, לרבות בתי אוכל המתאימים להימצא בשטחים פתוחים עירוניים. עפ"י מהות ההוראה, אין כוונה לגני אירועים אלא לבתי קפה משולבים בשצ"פים גדולים.
- ה. רצועת נחל וסביבותיו - מותרים שימושים כמו בשטח פתוח / חקלאי מוגן, לרבות דרישה לתכנון כולל כמו בתמ"מ א 35.
- 5) תמ"מ 6/5 סובב בקעת הנדיב - סיווג השטחים הפתוחים ברמה פרטנית יותר. ביעוד קרקע של אזור פארק תיירותי מיוחד מותר השימוש של גני אירועים, בכפוף להכנת תכנית כוללת.
- 6) תמ"מ 6/6 פארק מטרופוליני קישון - התכנית הומלצה להפקדה בוועדה המחוזית. התכנית מסווגת יעודי קרקע בתחום הפארק עפ"י מידת אינטנסיביות הפיתוח המותרת בהם. באזור האינטנסיבי - אזור נופש וספורט - מותר אתר אירועים פתוח לירידים ותערוכות. כמו כן, מותרים שימושים הקשורים לפעילות פנאי ונופש. על-פי מהות התכנית, לא ניתן להקים גני אירועים פרטיים אלא ציבוריים בלבד.

4. הליכי בחינה ואישור תכניות לגנים ואולמות אירועים

- חשיבות השמירה על שטחים פתוחים ועל בטיחותו ובריאותו של הציבור מחייבים שגנים ואולמות אירועים יעמדו במדיניות התכנון של מחוז חיפה ובדרישות הדינים הנוגעים לתכנון ולבנייה, לרישוי עסקים ולאיכות הסביבה.
- לנוכח הצורך בניצול יעיל של הקרקע וצמצום המפגעים לסביבה, יש לתת עדיפות להקמת אולמות אירועים סגורים על פני גני אירועים.

מאחר שבמהלך השנים הלכו והיטשטשו ההבדלים בין אולמות אירועים לבין גני אירועים (המכילים לרוב אולם), חלק מההנחיות שלהלן מתייחסות אליהם כמקשה אחת, וחלק מההנחיות, בעיקר אלו הנוגעות לשטחים פתוחים, שמות דגש בעיקר על גני אירועים שהם צרכני שטח גדולים יותר.

4.1 ההליך הסטטוטורי המומלץ לאישור גנים ואולמות אירועים

תכנית לגן או לאולם אירועים תוגש בהתאם להנחיות התכנון המפורטות להלן:

- (1) ככלל, אין מקום לאשר גנים או אולמות אירועים בדרך של שימוש במקרקעין החורג מהשימוש המוגדר בתכנית החלה על השטח באזורים המיועדים או סמוכים למגורים או באזורים המיועדים לשטח פתוח / חקלאי.
- (2) הדרך להסדרת גנים ואולמות אירועים במקום בו התכניות החלות על השטח אינן כוללות תכלית זו היא באמצעות תכנית מפורטת.
- (3) רק במקרים חריגים יותרו גנים ואולמות אירועים כשימושים חורגים, וזאת לפרק זמן קצוב של עד 3 שנים לצורך התארגנות להגשת תכנית מפורטת, ובתנאי השימוש החורג יהיה בייעודי קרקע המתירים בינוי ופיתוח כמו יעד קרקע לתעסוקה/תעשייה, לספורט או למבני משק.
- (4) היתר לשימוש חורג יפקע ככל שהשימוש של גן אירועים או אולם אירועים פסק לפעול.
- (5) לשכת התכנון יחד עם המשרד להגנת הסביבה יבחנו הצורך בהכנת חוות דעת סביבתית לתכנית לגן אירועים או לאולם אירועים, על-פי תקנות תסקירי השפעה על הסביבה (התשס"ג 2003), בהתאם למיקום ואופי האתר.
- (6) לשכת התכנון יחד עם המשרד להגנת הסביבה יבחנו הצורך בהכנת נספח נופי לגן או אולם אירועים, שבו תוצג תכנית הפיתוח הנופית בצירוף מבטים והדמיות המראות את השתלבות הגן/האולם בסביבתו.
- (7) לתכנית לגן או אולם אירועים יצורף נספח אקוסטי או נספח מניעת רעש. הנספח יפרט את האמצעים שינקטו לצמצום השפעות אקוסטיות כך שמפלסי הרעש לא יחרגו ממפלסי הרעש המרביים המותרים בתקנות. הנספח יוכן בהתאם להנחיות המשרד להגנת הסביבה/ איגוד ערים להגנת הסביבה.
- (8) לתכנית לגן או אולם אירועים יצורף נספח תחבורה ותנועה, שיציג את התחברות הגן או אולם האירועים למערכת הדרכים הקיימת ואת פתרונות ההחניה.
- (9) לתכנית לגן או אולם אירועים יצורף נספח תשתיות. הנספח יציג את התחברות הגן לתשתיות מים, שפכים, ניקוז וחשמל.

4.2 עקרונות מיקום³

- (1) **מניעת הקמת גנים ואולמות אירועים ביעדים רגישים** – יש להימנע מהקמה והפעלה של גנים ואולמות אירועים בתחום השטחים הפתוחים הבאים: שמורות טבע, שמורות נוף, גנים לאומיים, שטחי יער וייעור לפי תמ"א 22, חוף רחצה עירוני וכפרי, חוף מוגן ושטחים פתוחים על-פי יעד באזורים אורבאניים. ככלל, יש להימנע גם מהקמה והפעלה של גנים ואולמות אירועים בתחום השטחים הפתוחים מהסוגים הבאים:

³ בכל ההנחיות הנוגעות לאזורי מגורים הכוונה גם למוסדות הכוללים מגורים, כמו מעונות.

שטחי מכלול נופי לפי תמ"א 35, שטח פתוח/חקלאי מוגן, רצועת נחל וסביבותיו, שטחים פתוחים מסוגים נוספים לפי ייעודי תמ"מ 6 (ראה פרוט בהמשך), והשטחים הפתוחים והחקלאיים לפי תמ"מ 6/5, למעט חקלאי-משקי.

(2) **צמידות דופן "שקולה" לבינוי קיים ומיועד** - לעתים, הדרישה מגנים ואולמות אירועים לעמוד בעיקרון של רצף וצמידות דופן לפיתוח קיים, איננה ניתנת ליישום. במקרים אלו, יש לקבוע **מרחק מינימאלי שקול** מבינוי קיים ומיועד, שיתבסס על הנסיבות הספציפיות של כל מקרה ומקרה, על מכלול הצרכים אותם נועדה התכנית לשרת, ועל מכלול השיקולים הרלוונטיים, כמו התנאים הפיסיים, שיקולים פרטניים בדבר קיומן / אי-קיומן של תשתיות בסיסיות (דרכים, ביוב וכיו"ב), פוטנציאל הפגיעה באיכות החיים של תושבי הסביבה, פוטנציאל הפגיעה בטבע ובנוף ועוד.

(3) **מיקום בשולי שטחים פתוחים** - באזורים פתוחים בהם מותרת הקמה של גני אירועים, בהתאם למפורט בסעיף 4.2.7 (כמו למשל שטח המוגדר בתמ"מ 6 כפארק מטרופוליני / פארק אזורי, או כשטח חקלאי / נוף כפרי פתוח), ימוקמו גני האירועים בשולי השטח, תוך שמירה על מרחק מינימאלי שקול מאזור המיועד למגורים.

(4) **צמידות מרבית לתשתיות** -

א. גני אירועים ואולמות אירועים ימוקמו בסמוך לדרכים קיימות. יש להוכיח נגישות מתאימה לדרכים קיימות.

ב. גני אירועים ואולמות אירועים ימוקמו במקומות המאפשרים התחברות למערכת ביוב קיימת.

ג. גני אירועים ואולמות אירועים בשטחים פתוחים ימוקמו במקומות המאפשרים התחברות לחשמל ולתקשורת, ללא הקמת קווים חדשים. במידה שקווי תשתית אלה אינם קיימים, תותר הנחתם ובתנאי שיוטמנו בתת הקרקע.

(5) **הסבת שטחים מופרים, כולל מחצבות נטושות** - תינתן אפשרות להקמת גני אירועים בשטחי מחצבות נטושות כחלק משיקום המחצבות ובשטחים אחרים מופרים מאוד, ובתנאי שהפעילות הקודמת הייתה קיימת כחוק, שמתקיימים תנאי צמידות מרבית לתשתיות ושהמחצבות ו/או הפעילות הקודמת אינן בלב שטחים מוגנים או בסמיכות לשימושי קרקע רגישים. ברחבי המחוז פזורות כ-80 מחצבות נטושות ששטחן הכולל אלפי דונמים. רבות מהן פזורות בסמיכות לריכוזי אוכלוסייה, אולם, רק קומץ מהן עבר תהליכי שיקום. המחצבות הנטושות מהוות פצע נופי קשה וסיכון בטיחותי, פוגעות בפוטנציאל הפיתוח של הרשויות המקומיות, והופכות למוקדי ריכוז אשפה וזיהום סביבתי. הקמת גן אירועים כחלק מתכנית שיקום כוללת למחצבה יכול להוות מנוף לשיקומו הסביבתי והפונקציונאלי של השטח. יתרון נוסף טמון בכך, שלרוב המחצבות הנטושות מחוברות לתשתיות קוויות שונות, כך שהקמת גן אירועים באתרים אלו לא תהיה כרוכה בהפרה נוספת של הסביבה שמעבר לשטח המחצבה. זאת ועוד, המחצבות לרוב מרוחקות ממקומות יישוב ובכך ממוזער פוטנציאל מפגעי הרעש, שהוא אחד המטרדים העיקריים מגני אירועים. עם זאת, יש לוודא שצורת ומיקום המחצבה, אינם הופכים אותה ל"מגבר" לרעש עקב החזרות.

(6) **ייעוד קרקע לתכליות של גנים ואולמות אירועים בתכניות מתאר לישובים ולאזורי מסחר ותעסוקה** - בתכניות מתאר לישובים ובתכניות לאזורי מסחר ותעסוקה יש לתת את הדעת לתכליות של גנים ואולמות אירועים, ולקבוע הוראות וכללים להקמתם, בהתאם למאפיינים המקומיים.

(7) **התאמה לייעוד האזורי לפי תמ"מ 6** - במידה שלא נקבעו כללים להקמת גנים או אולמות אירועים בתכניות המתאר לישובים השונים, הקריטריונים לתכליות אלו יותאמו לייעוד האזורי, כמפורט להלן:

א. **אזור לפיתוח עירוני** -

1. ככלל, ביישובים עירוניים יוקמו אולמות סגורים בלבד. במקרים בהם מתקיימים תנאים מיוחדים הממזערים את החשיפה למטרדים מגני אירועים ואולמות אירועים הכוללים גנים פתוחים. במקרים אלו ניתן לאפשר הקמת גן אירועים ביישוב עירוני, ובתנאי שהוצגה בפני מוסד תכנון והמשרד להגנת הסביבה סקירה מקיפה המאמתת שנשמר מרחק מינימאלי שקול משימושי קרקע רגישים, לרבות אזורים המיועדים למגורים, ושמוסד התכנון והמשרד להגנת הסביבה השתכנעו שלא צפויים מטרדים לשימושי קרקע אלו.
2. אין לאפשר הקמה ופעילות של גנים ואולמות אירועים בתוך אזורי מגורים. הוראה זו אינה חלה על אולמות כינוסים או שמחות המלווים פעילות של בתי כנסת.
3. מומלץ למקם גני אירועים ואולמות אירועים הכוללים גנים פתוחים בסמיכות לפארקים ואזורי ספורט ונופש, ובכפוף לשמירה על מרחק מינימאלי שקול מאזורים המיועדים למגורים. באזורים אלו יש לאפשר שימוש בתשתיות ובמגרשי חניה בשעות שבדרך כלל הציבור הרחב אינו משתמש בהם.
4. יש לאפשר הקמת אולמות וגני אירועים בתחום אזורים המיועדים לתעסוקה ולמסחר, ובתנאי שהוצגה בפני מוסד תכנון והמשרד להגנת הסביבה סקירה מקיפה המאמתת שנשמר מרחק מינימאלי שקול משימושי קרקע רגישים, לרבות אזורים המיועדים למגורים, ושמוסד התכנון והמשרד להגנת הסביבה השתכנעו שלא צפויים מטרדים לשימושי קרקע אלו. חלק משטחי התעסוקה והמסחר מרוחקים מאזורי המגורים ומתרוקנים בשעות הערב, ולכן הם רגישים פחות למטרדי תחבורה ורעש. כמו כן, ניתן לנצל בהם את מגרשי החנייה הריקים. הקמת גני אירועים ואולמות שמחה באזורים אלו, הנטושים בשעות הערב, תתרום גם להחייאתם ולשיפור תדמיתם.
5. יש לאפשר הקמת גנים ואולמות אירועים באזורים המיועדים לתיירות, ובתנאי שהוצגה בפני מוסד תכנון והמשרד להגנת הסביבה סקירה מקיפה המאמתת שנשמר מרחק מינימאלי שקול משימושי קרקע רגישים, לרבות אזורים המיועדים למגורים, ושמוסד תכנון והמשרד להגנת הסביבה השתכנעו שלא צפויים מטרדים לשימושי קרקע אלו.

ב. אזורים כפריים או כפריים עירוניים -

1. אין לאפשר הקמה ופעילות של אולמות וגני אירועים בתוך אזורי מגורים.
  2. ניתן להקים אולמות וגני אירועים בתוך מבנה משק ובאזורי תעסוקה/תעשייה, ובתנאי שהוצגה בפני מוסד תכנון והמשרד להגנת הסביבה סקירה מקיפה המאמתת שנשמר מרחק מינימאלי שקול משימושי קרקע רגישים, לרבות אזורים המיועדים למגורים, ושמוסד תכנון והמשרד להגנת הסביבה השתכנעו שלא צפויים מטרדים לשימושי קרקע אלו.
  3. ניתן ומומלץ להקים אולמות וגני אירועים בצמידות למרכזי תרבות אזוריים המרוחקים ממקום יישוב (כדוגמת מרכז מירב במ"א חוף כרמל ומרכז אזרחי ליד מענית במ"א מנשה), ובתנאי שהוצגה בפני מוסד תכנון והמשרד להגנת הסביבה סקירה מקיפה המאמתת שנשמר מרחק מינימאלי שקול משימושי קרקע רגישים, לרבות אזורים המיועדים למגורים, ושמוסד תכנון והמשרד להגנת הסביבה השתכנעו שלא צפויים מטרדים לשימושי קרקע אלו.
  4. בתחום המוגדר כ"סביבה חופית", בחוק לשימור הסביבה החופית (התשס"ד - 1994), שרוחבו 300 מטר מקו המים, אין להתיר גני אירועים.
- ג. **אזור פארק תיירותי מיוחד** - גן אירועים יותר בכפוף לתנאים המצטברים הבאים:

1. תוכן תכנית מקומית כוללת לכל האזור המוגדר כפארק תיירותי מיוחד, בהתאם לסעיף 7.14.3 בתמ"מ 6. במסגרת התכנית ניתן ליעד שטחים לגני אירועים, תוך קביעת מיקומם והיקפם של גני האירועים במסגרת השטחים המיועדים לפיתוח אינטנסיבי באזור זה.
  2. גן האירועים משתלב באופיו של השטח הפתוח ובבינוי האקסטנסיבי המותר בו.
  3. גן האירועים יתבסס ככל האפשר על תשתיות קיימות ומערכת דרכים קיימת.
- ד. בתחום פארק מטרופוליני / פארק אזורי -**
1. הפארקים המתאימים הם: פארק אזורי עירון ופארק אזורי חדרה. לפארק אזורי עירון טרם הוכנה תכנית ולפארק אזורי חדרה גובשה תכנית המאפשרת שימוש של גני אירועים בשטחים מוגדרים.
  2. הוספת תכלית של גני אירועים לפארקים האזוריים תהיה כפופה לתנאים המצטברים הבאים:
    - 2.1 המיקום יקבע בתכנית כוללת לפארק, בה יסומנו השטחים המתאימים.
    - 2.2 בתכנון הכולל יושם דגש על טובת הציבור ואי פגיעה ברציפות הפארק ובנגישות אליו ובתוכו.
    - 2.3 גן האירועים ימוקם בשולי השטח הפתוח ובצמידות דופן לשימושי פנאי אינטנסיביים, כגון שטחי ספורט פעיל.
    - 2.4 גן האירועים יתבסס ככל האפשר על תשתיות קיימות ומערכת דרכים קיימת.
    - 2.5 פיתוח גן האירועים ישולב עם ביצוע הפארק והפרשות לצרכי ציבור.
- ה. שטח חקלאי / נוף כפרי פתוח (לפי תמ"מ 6), או שטח חקלאי משקי (לפי תמ"מ 6/5) -**
- שטחים אלו מיועדים לשמש לפעילות חקלאית, לשטחים פתוחים ולפעילות נופש במרחב פתוח אקסטנסיבי, בשטח זה מותרים, בנוסף למבני משק וייצור חקלאי, גם שירותי נופש בחיק הטבע ושירותי תיירות הסמוכים לאתר ביקור. בשטחים אלה תותר הקמת גני אירועים, בכפוף לתנאים המצטברים הבאים:
1. הוצגה בפני מוסד תכנון סקירה המאמתת שאין לשוב גני אירועים או אולמות אירועים באתרים אחרים, או שאין מקום מתאים אחר ביישוב, ובמידה שמדובר במועצה אזורית - אין פתרונות אחרים בתחומי המועצה, והשתכנע מוסד תכנון על סמך סקירה זו כי יש הצדקה להקמת גן אירועים או אולם אירועים.
  2. שטח גן האירועים יהיה בתחום או צמוד דופן לאזור המיועד לתעסוקה/תעשייה או אזור תעסוקה משולב עם מסחר, או מבני משק (לא לגידול בעלי חיים), ובתנאי שהוצגה בפני מוסד תכנון והמשרד להגנת הסביבה סקירה מקיפה המאמתת שנשמר מרחק מינימאלי שקול משימושי קרקע רגישים, לרבות אזורים המיועדים למגורים, ושמוסד תכנון והמשרד להגנת הסביבה השתכנעו שלא צפויים מטרדים לשימושי קרקע אלו.
  3. השטח איננו רגיש מבחינה נופית-סביבתית עפ"י תשריט ההנחיות הסביבתיות של תמ"מ א 35. במידה שכן, על-פי סעיף 10.1.4 בתמ"מ א 35, יש להזמין לדיון את נציג רט"ג ומומלץ לקבל את חוות דעתו טרם הדיון.

4. גן האירועים יהיה בשולי השטח החקלאי/נוף כפרי פתוח ובקרבת פיתוח, ובתנאי שהוצגה בפני מוסד תכנון והמשרד להגנת הסביבה סקירה מקיפה המאמתת שנשמר מרחק מינימאלי שקול משימושי קרקע רגישים, לרבות אזורים המיועדים למגורים, ושמסד תכנון והמשרד להגנת הסביבה השתכנעו שלא צפויים מטרדים לשימושי קרקע אלו.
5. גן האירועים יתבסס, ככל האפשר, על תשתיות קיימות ומערכת דרכים קיימת.
6. השטח הבנוי הכולל, הן של המבנה הסגור והן של השטח הפתוח המקורה, לא יעלה על 500 מ"ר וגובה המבנה לא יעלה על 5 מ'. במקרים חריגים רשאי מוסד תכנון לאפשר הגדלה של שטחי בנייה ו/או גובה מבנים בהתאם למיקום ולצורכי האוכלוסייה המשותפת, ובתנאי שהשתכנע מוסד תכנון בנחיצות השינוי ושנימק מוסד תכנון את החלטתו.
7. גן האירועים ישתלב באופיו של השטח הפתוח ויתאם את אופיו וסגנונו של הבינוי השכיח בסביבה הקרובה.
8. עדיפות תינתן לגן אירועים המשלב מטרה ציבורית כדוגמת שימור מבנה היסטורי או פיתוח של גן ציבורי ייחודי עבור הציבור הרחב.

4.3 חניה

4.3.1 הקצאות לפי תקן חניה תקף ותקן חניה חדש

(1) הקצאת מקומות חניה, לפי תקן החנייה התקף:

- א. התקן לחניה לאולם כינוס למסיבות או אסיפות הוא של מקום חנייה אחד לכל 10 מושבים או 10 מ"ר. לכל 1,000 מ"ר יש להקצות מקום חניה למשאית, ובלבד שלא יפחת ממקום אחד בכל השטח העולה על 300 מ"ר, וכן מקום חניה אחד לאוטובוס לכל 500 מ"ר.
- ב. לשימושים מעורבים התקן מאפשר חפיפה, כך שהתקן לאולמות לפי חלקי היממה הוא:

ערב ולילה	אחר הצהרים	לפני הצהרים
100%	35%	10%

(2) הקצאת מקומות חניה לפי תקן החנייה החדש: בימים אלו מגובש תקן חניה חדש במסגרת תקנות התכנון והבניה (התקנת מקומות חניה), התש"ע 2010. התקן אושר כבר על ידי המועצה הארצית.

- א. בתקן אין התייחסות ספציפית לתכלית של גן אירועים או אולם אירועים.
- ב. סעיף 14 בתקן קובע, שלגבי שימושים שאינם נקובים בתקן, תקבע הוועדה המקומית את מספר מקומות החנייה הנדרשים עפ"י שימוש הקרקע הדומה ביותר ועל פי צרכי התחבורה המקומיים.
- ג. בשימושים מעורבים החפיפה בהקצאת מקומות החניה תהיה בהתאם לתקן התקף.
- ד. התקן לאולם כנסים הוא:

מס' סעיף	מיקום	אזור א'	אזור ב'	אזור ג'
23.4	ישובי גלעין	1 ל - 250 מ"ר "תקן מקסימום"	1 ל - 125 מ"ר "תקן מקסימום"	1 ל - 20 מ"ר "תקן מקסימום"
23.5	ישובי פריפריה מטרופולינים	1 לכל 75 מ"ר "תקן מקסימום"	1 לכל 75 מ"ר "תקן מקסימום"	1 לכל 20 מ"ר "תקן מקסימום"

ה. התקן לבית תרבות או מרכז קהילתי הכולל אולם אירועים, ספרייה, מוזיאון:

מס' סעיף	מיקום	אזור א'	אזור ב'	אזור ג'
25.7	ישובי גלעין	1 ל-50 מ"ר "תקן מקסימום"	1 ל-50 מ"ר "תקן מקסימום"	1 ל-50 מ"ר "תקן מינימום"
25.8	פריפריה מטרופולינים	1 ל-50 מ"ר "תקן מקסימום"	1 ל-50 מ"ר "תקן מקסימום"	1 ל-50 מ"ר "תקן מינימום"

ישובי גלעין: חיפה, טירת כרמל, נשר, קרית אתא, קרית ביאליק, קרית ים, קרית מוצקין.

ישובי פריפריה מטרופולינית: שאר ישובי המחוז שאינם בגלעין.

אזור א' - אזור הנמצא ברדיוס של עד 350 מ' מתחנה במתע"ן [מערכת תחבורה ציבורית עתירת נוסעים מסילתית ושאונה מסילתית בנתיב נפרד עם קיבולת של 100 נוסעים לפחות בכלי תחבורה].

אזור ב' - כאשר הרדיוס הוא בין 350 מ' ל - 650 מ' מתחנה במתע"ן.

אזור ג' - שטח עירוני שאיננו בתחום אזורים א', ב'.

ו. יש לציין שתקן החניה מתייחס לשטח בנוי והוא איננו משקף את אופי הפעילות שמתרחשת בעיקרה בחוץ. לפיכך, ההקצאה לחניה צריכה להיות גבוהה בהרבה.

4.3.2 הנחיות חניה כלליות

- 1) החניות שיוקצו יהיו עפ"י התקן התקף לעת אישור התכנית / ההיתר.
- 2) ככל שהתקן יהיה רק לגבי שטח בנוי, יוקצו מקומות חניה נוספים עפ"י מס' משתתפים / מושבים, בהתאם להנחיות משרד התחבורה.
- 3) יש להקצות שטח לחניה תפעולית בצמידות לגן אירועים או אולם אירועים.
- 4) החניות ישולבו בתכנון הכולל של הגן כך שתוצנע נוכחותם בשטח הפתוח.
- 5) חניות של גני אירועים בשטחים פתוחים לא ייסללו.
- 6) מגרשי החניה, הן בגני אירועים והן באולמו אירועים, יהיו מגוננים ונטועים בעצים למתן צל ולהסתרה מרבית של המגרש וכלי הרכב. הנטיעה תהיה בשיעור של עץ בוגר לכ- 4 חניות. העץ יהיה בקוטר של 2 אינטש לפחות ובגובה של 3 מ' לפחות.

4.4 עקרונות סביבתיים כתנאי למתן היתר בניה

תכנית מפורטת לגן או אולם אירועים תקבע הוראות להיתר בנייה והיתר פיתוח המתייחסות להיבטים הסביבתיים הבאים:

1) רעש -

א. אולמות אירועים -

1. יעמדו בכל התקנות שהותקנו מתוקף החוק למניעת מפגעים בנושא הרעש.
2. תשתיות, כמו חניות ודרכי גישה, לא יופנו לאזורי המגורים. כמו כן יבחנו אמצעים למניעת רעש בשעות הלילה המאוחרות מאזורי החניה לאזורי מגורים.
- ב. גני אירועים - יעמדו בהנחיות לגבי מניעת רעש מאולמות אירועים, ובנוסף ידרשו להציג בפני מוסד תכנון והמשרד להגנת הסביבה סקירה מקיפה המאמתת שלא צפויים מטרדי רעש לשימושי קרקע רגישים, לרבות אזורי המיועדים למגורים. דרכי הגישה אל גני האירועים לא יעברו דרך אזורי מגורים ויהיו במרחק שקול משטחים המיועדים למגורים.
- ג. בגני אירועים שצפויה מהם השפעה של רעש על שטחים שמחוץ לגבולות התכנית - יש לכלול ולסמן את תחום ההשפעה בתכנית.
- ד. חומרי הבנייה יעמדו במבחני רעש טרם מתן טופס 4 וטרם התחלת פעילות הגן או אולם האירועים. דיווח מפורט על מבחן הרעש יועבר לרשויות המוסמכות.
- ה. לא תותר הצבת רמקולים מחוץ לאולם.
- ו. בשטחים שאותרו לגנים או לאולמות אירועים, ואשר קיים לגביהם חשש להיווצרות מפגעי רעש למגורים, יותרו רק אולמות אירועים סגורים.

2) תברואה -

- א. לכל גן אירועים או אולם אירועים יש להציג פיתרון ביוב, בהתאם להנחיות משרד הבריאות והמשרד להגנת הסביבה.
- ב. גני אירועים ואולמות אירועים יעמדו בתקנות הבאות: תקנות רישוי עסקים (תנאי תברואה נאותים לבתי אוכל), התשמ"ג 1983, ובהנחיות המהנדס הראשי לבריאות וסביבה של משרד הבריאות בכל הנוגע לתשתיות, מבנים (כגון שירותים, מחסן ומטבח), ציוד קבוע ונייד, טיפול בשמנים, טיפול בפסולת, ספיגת עשן וריח ותנאי הפעלה.
- ג. גן אירועים אשר המזון בו יוכן במקום, יחולו עליו כל התנאים החלים על אולמי שמחות.

3) ריח ועשן - בבקשה להיתר יש להציג פרשה טכנית מפורטת של מערכת לטיפול בריח/עשן.

4) תאורה ושילוט - בבקשה להיתר יש להציג התייחסות לאופי התאורה וכיווני הפנייתה, למניעת פגיעה בסביבה הקרובה והרחוקה. כמו כן, תוצג מתכונת השילוט.

5) חזות -

- א. היקף, פריסה, גובה, עיצוב וחומרי גמר של הבינוי והקירווי יותאמו לאופי השטח הפתוח הסובב, ולאופי הבינוי השכיח בסביבה הקרובה.
- ב. גני אירועים ומגרשי החניה שלהם בשטחים פתוחים יוסתרו ככל הניתן באמצעות צמחיה (בעיקר עצים), תוך השתלבות מרבית בצומח האופייני לאזור.

6) ממשק עם שטחים בעיבוד חקלאי - ככל שיימצא אתר מתאים הגובל בשטח בעיבוד חקלאי, תבחנה ההשפעות הפוטנציאליות של הפעילות החקלאית (בהיבטים כמו

ריסוסים והשקיה בקולחים) על השוהים באולם או גן האירועים. במקרה כזה, יש לוודא תיאום עם בעלי השדות הגובלים ואישור של המשרד להגנת הסביבה בכל הנוגע ליישום הריסוסים לפי התקנות וההמלצות לשימוש בחומרי הדברה לחקלאות, המתעדכנות מעת לעת (המשרד להגנת הסביבה, ינואר, 2010). כמו כן, הפעלת גן אירועים בסמיכות לגידולים המושקים בקולחים תהיה כפופה לאישור משרד הבריאות.

4.5 עקרונות בטיחות כתנאי למתן היתר בניה

קבלת היתר לגן אירועים או אולם אירועים מחייבת המצאת אישורים מהגורמים הבאים: משרד הבריאות, המשטרה, רשות הכבאות ומשרד התחבורה.